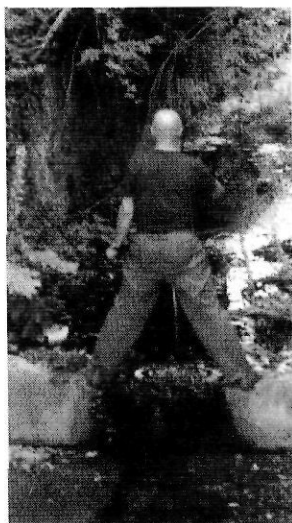

En el terreny artístic, les propostes no van ser gaire innovadores, i els més destacats, Jaume Canet o Josep Canals, són ja prou coneguts de tothom.

No diríem pas el mateix pel que fa a les *performances*, de qualitat més que apreciable, i que constituïren el plat fort de la festa. Van ser molt celebrades les de Pep Aymerich, la colorista recreació del «mirador del raig» de Pere Noguera, la de Denys i Anet al castell o la de l'anglès Brian Catling al pont Vell, sense oblidar la sacrificada passejada de 5 hores, al pic del sol, dels nòrdics, i les més enjogassades, com l'ofrena dels elefantets trets de la boca que hipnotitzaren més d'un espectador.

Les reflexions més escoltades, de les moltes que es feien, tenien a veure amb la manca d'informació sobre el concepte de les accions i amb el fet que, en part, gran nombre d'aques-

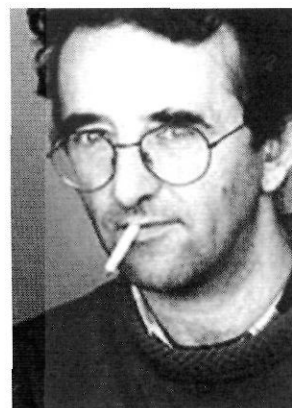

tes treballen més els recursos immediats com l'angoixa i obliden que l'art és tot ell lúdic. En conjunt, una valoració amb bona nota, a parer de tots els consultats per a aquest resum.

Mancats de fòrums adients (com enyorem la

Mostra!), aquesta recerca de nous espais de participació ens parla tant del compromís dels artistes envers la societat com de l'autisme dels polítics per la cultura i el fet cultural.

Eduard Punset

Roberto Bolaño (1953-2003)

Roberto Bolaño en el record

El 15 de juliol va morir a Blanes l'escriptor Roberto Bolaño. Les *Prosas de otoño en Gerona*, incloses en el seu llibre *Tres* (2000), són el testimoni literari dels anys en què va viure a la ciutat.

La vida de Roberto Bolaño (Santiago de Xile, 1953) abans d'establir-se a Blanes va donar moltes voltes i no va ser cap camí de roses. Va malviure en diversos països del continent sud-americà. Va conèixer gent, escriptors, va començar a escriure, a fer poesia... i va haver d'abandonar el seu país després d'aquell maleït onze de setembre d'ara fa trenta anys a Xile. Amb la seva mare va venir a parar a Girona, on van sobreviure venent material artesà en una parada ambulat. D'aquella època, Bolaño no en guardava un bon record. Aquest mal viure i un abús de mal alcohol li van destrossar el fetge i va estar a les portes de la mort. I mai es va sobreposar d'aquesta malaltia, que

el va acabar portant a la mort a l'edat de 50 anys.

Vaig conèixer Roberto Bolaño a propòsit de la presentació a la llibreria 22 del seu llibre de relats *Llamadas telefónicas* (1997, Premio Municipal de Santiago de Chile, el premi més important del seu país). Era a mitjan 1997. Ja estava establert a Blanes, on s'havia traslladat amb la seva mare; ja vivia amb la seva dona, Carolina, i la seva situació era normal. No bevia gens d'alcohol, només aigua, o com a màxim una taronjada. Ja era conegut com a escriptor, i les seves obres les editava la prestigiosa editorial de Jorge Herralde, Anagrama. Aquell dia es va reconciliar amb Girona i va conèixer (entre altra gent) dos escriptors que el van

marcar molt: Javier Cercas i Ponç Puigdevall. Va ser una llarga nit, amb la literatura i l'intercanvi d'impressions i d'experiències com a protagonistes entre copa i copa, menys ell, que com he dit al·lhores ja només bevia aigua. Va ser l'inici d'una amistat i d'una relació que va durar fins a la seva prematura mort.

Bolaño va tornar a Girona, i a la 22, per presentar possiblement la millor novel·la que va escriure, *Los detectives salvajes* (premi Herralde de novel·la, premi Rómulo Gallegos, premi del Consejo Nacional del Libro i premi Círculo de Críticos de Arte, de Xile). Aquesta vegada va triomfar plenament i, a més, estava molt ben acompanyat per Javier Cercas i Ponç Puigdevall, que van tornar a ser els presentadors de l'acte; hi havia la seva dona Carolina, l'editor Jorge Herralde, l'escriptor Enrique Vila-Matas i la

seva dona Paula, el director de cinema Ventura Pons, Imma Merino, Felip Ortega...

Uns mesos més tard va ser Bolaño qui va presentar les obres dels seus dos amics: primer, el recull de relats de Puigdevall *Era un secret*; més tard, el recull de cròniques de Cercas *Relatos reales*. També va ser un dels protagonistes de la premiada novel·la *Soldados de Salamina*, del mateix Javier Cercas.

En els darrers temps, com si pressentís la seva prematura desaparició,

Roberto Bolaño es va tancar a la tranquil·litat de Blanes, llegint (una passió de sempre) i escrivint, escrivint molt. En el moment de la seva mort, ja tenia enllestit i lliurat al seu editor un recull de contes i una novel·la (inacabada) de vuit-centes pàgines, pensada per poder-la editar en tres parts.

Roberto Bolaño ha mort, però la seva obra, la publicada i la que continua inèdita, persistirà entre nosaltres.

Guillem Terribas

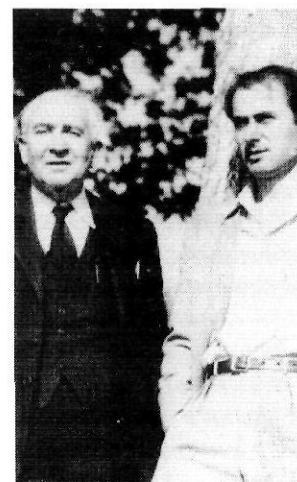
Testimoni guixolenc de l'exili català

Els dies 4 i 5 de juliol de 2003, Sant Feliu de Guíxols va homenatjar Felip Calvet i Costa amb unes jornades en què l'Ajuntament va concedir-li el títol pòstum de Fill Predilecte de la Ciutat, i el de Filla Adoptiva a la seva vídua, Teresa Rovira i Comes.

Va ser un sentit, emotiu i just homenatge a un personatge essencial en la història de l'exili català, obligat per les circumstàncies d'aquells moments difícils a dedicar-se a la comercialització dels taps de xampany, al costat de la lluita incansable amb el president exiliat, Josep Irla, a qui va admirar sempre. Per això, diu l'historiador Àngel Jiménez, autor del llibre editat amb motiu d'aquestes jornades, *En memòria de Felip Calvet i Costa (1920-1999)*. Testimo-

ni guixolenc de l'exili català de 1939: «L'abril de l'any 2001 va tenir lloc un acte institucional d'homenatge al president Irla —la col·locació del seu bust al Pati dels Tarongers. [...] hi hagué un oblit lamentable, un "silenci immerescut": no hi hagueren mots de record per a qui —paradoxalment— havia fet possible aquell acte de justícia, per a qui va viure i lluitar tota la vida perquè no es perdés la memòria del president a l'exili: Felip Calvet». Les Jornades també

van ser un reconeixement pòstum a la seva trajectòria, a l'historiador, merescut, obligat; un record emociónat, de l'home, de les persones més properes, dels amics, dels companys, dels familiars; i un acte d'agraïment, en el quart aniversari de la seva mort, a la donació a l'Arxiu Municipal que l'any 2000 van fer el seu fill, Francesc Calvet i Rovira —mort l'any passat—, i Teresa Rovira del fons documental i fotogràfic del llibre *Josep Irla, president de la Generalitat a l'exili*, escrit amb la col·laboració de Josep M. Roig i Rosich. Després de la presentació de l'alcalde, Joan Alfons Albó, Josep Vicente va reflexionar sobre la figura de Felip Calvet, la seva vocació de servei a Josep Irla i al que aquest va representar, la continuïtat de la Generalitat

Felip Calvet amb Francesc Irla, a Ceret, l'any 1945.

a l'exili, i la constant preocupació per ajudar els catalans exiliats que més ho necessitaven. Joaquim Molas va tractar el paper de Teresa Rovira, filla d'Antoni Rovira i Virgili, al seu costat, i el seu lloc dins la cultura catalana. Després, Josep-Lluís Carod-Rovira va exposar «En memòria de Felip Calvet» i es va projectar *Soldados de Salamina*. L'endemà, les xerrades «Exiliats sota Vichy», de Francesc Vilanova i Vila-Abadal, «L'exili català del 39: una pèrdua irreparable», de Salomó Marquès, i «Felip Calvet i el cava», de Josep Lluís Bori, van tancar les Jornades, emmarcades en el projecte del Grup de Recerca de l'Època Franquista de Sant Feliu de Guíxols, continuació de l'homenatge a les víctimes del franquisme de la ciutat fet al desembre passat.

Xavier Colomer-Ribot

